

Усім акругамокам ЛКСМБ

Згодна пастаповай апошняга пленуму Ці ЛКСМБ прапануецца на ўсіх раённых канфэрэнцыях ЛКСМБ паставіць уначарговы даядад аб узмацненні распаўсюджвання газеты „Чырвоная Звязь“.

Зьніжэнне ня спыняецца

Першага чэрвеня—гэта быў кантрольны дзень, у які загад саюзага Ураду аб зьніжэнні цэн на 10 проц. павінен быць выканан.

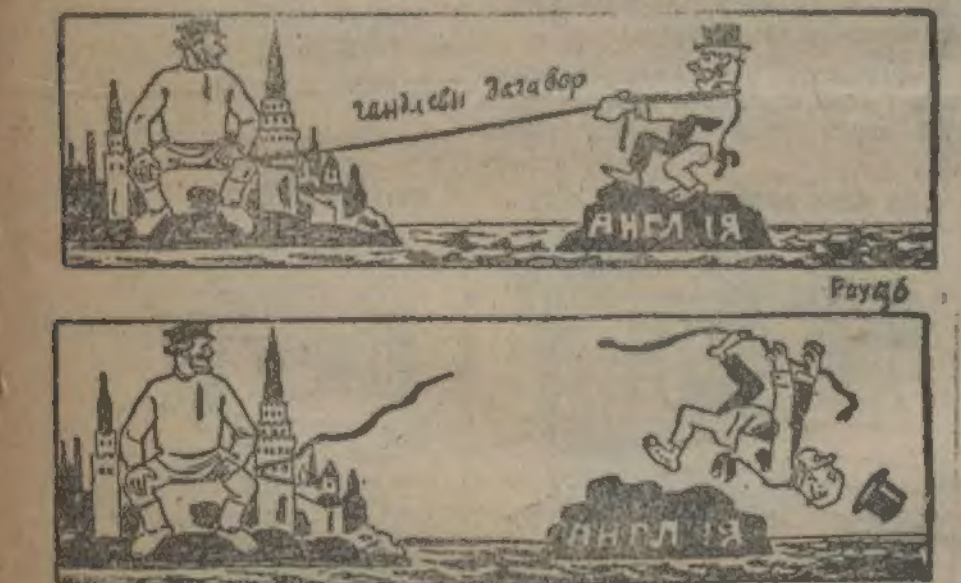
На 1 мая мы мелі зьніжэнне цэн у сярэднім па ўсім БССР ад 7 да 8 процантаў. Матэрыялы, атрыманыя з месца значна пазней, гавораць аб тым, што ў вяскоўных мясцовасцях некаторых акруг разьмер зьніжэння набліжаецца да 10 проц.

Важна ня тое, што цэны зьніжэння ў сярэднім па ўсім Саюзе на 10 проц. Справа ў тым, што да кампаніі цэны ў розных мясцох Саюзу былі на розным узроўні. Такім чынам нам трэба дасягнуць не сярэдняга ўсясаюзага 10-ці процантага зьніжэння, а канкрэтнага вырашэння задачы прыстасоўваючы па да ранейшых цэн—у БССР.

Прымаючы пад увагу, што цэны ў БССР і раней былі крыху ніжэй, чым у іншых мясцох СССР і надбаўні ў нас устанавлены таксама менш, чым у іншых мясцох СССР, зьніжэнне ў БССР на 10 проц. з пункту погляду сярэдняй латчы па ўсім Саюзе не дало-бы патрэбных вынікаў.

З прычыны гэтага мы разглядаем пасьпехі зьніжэння з пункту погляду выканання гранічных надбавак. Даныя, якія мае Наркамгандаль, гавораць за тое, што цэрабыцы, за

Пасьля навалыцы нот і ультыматумаў.

Парвалі.

Пленум Выканкому Камінтэрну

Агалошана «апазіцыяна» аб працы пленуму Выканкому Камінтэрну за подпісамі доўгічнага сакратара выканкому Камінтэрну.

У апазіцыянах назначана: з 18-га да 30-га мая пасядзе пленум Выканкому Камінтэрну. Праца пленуму, які сабраўся ў пераходны момант разьвіцця міжнароднае рэвалюцыі, мела выключнае значэнне для рэвалюцыйных рабочых ўсіх краёў.

Першым пытаннем пленум абмеркаваў дэкларацыю Камінтэрну ў барацьбе проціваа і ваеннае небяспечкі (на дэкларацыі Куцінэна, Бада, Барнара). Пленум зазнаў, што галоўнаю небяспечкаю ў сучасным момант зьяўляецца ваенна капіталі-

Зьезд моладзі Чэха-Славакіі.

Перамога адзінага фронту.—У зьездзе ўдзельнічалі комсамольцы, сацыял-дэмакраты і беспартыйныя.

Адбыўшыся ў нядзелю зьезд рабочай моладзі чэхаў і славакаў хваляваўся ў рэформісцкіх (агандысцкіх) колах, якія чынілі ўспрымальны ўдзел у зьездзе моладзі, прымаючы дэкларацыю рэформісцкіх арганізацый.

На зьездзе прысутнічала 297 рабочых і работніц, з іх 214—дэлегацы ад прадпрыемстваў з разнастайнымі галасам. У апрачых выступілі 88 комсамольцаў, 22 сацыял-дэмакраты і 13 беспартыйных апрафэсаваных.

Зьезд працаваў пад ланіунісцкім лозунгам „Супроць капіталісцкай рэакцыі“, „Супроць рыхтунайся вайны“, „Супроць пазбаўлення салдат выбарчых правоў“, „За агульную барацьбу супроць фашызму“.

Абрамы камітэт дэянасьці. Зьезд пасля прыняцця працоўнай моладзі СССР.

Кампанія „Руки прэч ад Кітаю“.

Адзіна член БСМ, які распаўсюджаў у Нью-Ёрку лістоўкі супроць заступленства імперыялісцкага ў Кітаю, быў арыштаваны. У турме пазіцыя жорстка зьяўляецца камсамольца, а потым прыгаворна да 6-ці месяцаў турмы.

БЮРОКРАТЫЗМ--У ШТЫКІ

ЗАДАЧА: Дабіцца зьнішчэння бескарыснага „вандравання“ па паперам.—Палепшыць працу ўстаноў

Ці выдавецтва гэта? Як вырасьлі штаты?

На адной культавадзе пры ўсецспс тав. Томскі газетары, што дзянер у нас розных выдавецтваў, як грыбоў пасьля дажджу, што кожны губэрфсмаз лічыць патрэбным мець свае выдавецтва.

Не адставаць жа і нам.

На Інтэрнацыянальнай і Ленінскай вуліцах павяліліся шыльды:

Рэдакцыяна-выдавецкі аддзел ЦСПСБ
Новал установа нажывіўшыся ў Менску хутка распаўсюдвала плян працы.

Рэдакцыяна-выдавецкі аддзел быў вылучаны абстуготыць нашы профэсійныя арганізацыі профатэратурай, выданыя на Беларускай мове.

Справа добрая і патрэбная.

Але... але...

Апарат гэтага аддзелу як сьпэцыялізаваным пачаў расьці. Раней 2 чалавекі... 3... потым ужо 41.

За 25-26 год рэдакцыяна-выдавецкі аддзел ЦСПСБ выпусціў 34 новыя выданьні. За 26-27 год толькі шэсьць 4.

Зьявіліся крама, кантора, сваяд. У апарату ўжо 10 чалавек. Рост... самы запрыдны. Прычым рост ішоў галоўным чынам за лік «сваакоў».

РЭІ нядоўна пазнаваў вынікі дэянасьці гэтага аддзелу.

Вывіліся, што за ўсёй працай ўдзельнічае літаратура мае месца толькі на 2,6 процанта, пры выдатах у 10,3 проц. са зьездом.

Аддзел заняўся агульнай гандлёвай дэянасьцю і адышоў ад сваіх прамых абавязкаў.

78 процантаў за ўсёй працай складаюць канцэлярыскія прылады. Наміж імі трэба сказаць, што за гандаль канцэлярыскімі прыладамі біруцца ўсе дэфіцытныя ўстановы, бо тут яны маюць магчымасьць рабіць надбаўкі да 18 проц.

РЭІ гандлёвую дэянасьць канцэлярыскімі прыладамі выдавецтва спыніла. Апарат скарачаны а 10 да 4 чалавек.

Засталася толькі адна зачіненая база.

Тры рублі настаўніцы Альшэўскай.

Самых лепшых думак была школьная работніца тав. Альшэўская аб сваім саюзе Прадвучкоў Асьветы, калі ў адзін прыгожы дзень яна атрымала абвестку аб тым, што яна амылікаецца ў Менск на ўрачыбна-кантрольную камісію для абгляду ле адрэаў. У абвестцы паведамылася, што ў выпадку неабходнасьці яна будзе паслана ў дом адпачынку, а мабыць, пават і на курорт.

«Вось добры саюз»—раздумвала Альшэўская, сядучы ў вагоне дзяўка а Кой-лімава ў Менск. У вагоне яна а пасажырамі аб адным толькі і размаўляла, як аб вялікай ролі профэсаван, яго значэньні для працоўных і г. д.

Але прыехаўшы ў Менск і набыўшы на ўрачыбна-кантрольную камісію ле нэгаліны пачаў хістацца. Добрыя думкі аб саюзе сталі зьмяняцца іншымі.

Прычына ўсяго гэтага было тое, што Альшэўская павала ў аргаварот бюрократычных калідораў.

Пачалася з аьвом, якую напісала Альшэўская ў саюз з просьбай выплаціць ёй грошы за правад. Усяго 3 рублі.

У Ці саюзу прачытаўшы заяву напісала адносіну ў Менскую акрэтрахасу

Той самы. пісала адносіну ў Менскую акрэтрахасу

ГЭТА БУДЗЕ НАВУКАЮ ІНШЫМ

ВОПЫТ МАГІЛЕЎСКАГА КОНКУРСУ НА ЛЕПШУЮ ЯЧЭЙКУ

Конкурс выліў, што найбольш дасяпэньняў маюць ячэйкі ў справе паліяшэньня комсамольцамі сваіх гаспадарак. Усьлед затым ідуць пасьпехі на фронце коопэрацыі, у галіне ўзмацненьня працы сельсаветаў і камітэтаў, арганізацыі пажарных дружных лачынікі мастоў, дарог, ажыўленьне працы грамадзкіх арганізацый і г. д.

Слабей, а ў некаторых выпадках і аусім не працулі ячэйкі сваёй ініцыятывай у напрамку разьвіцця колэктывных форм гаспадарэньня арганізацыі машынных таварыстваў, сельска-гаспадарчых і малочных арцэлаў і іш. Мала, аусім мала зрабле на ў справе мэаірацыі. Ня аусім добра абстаіць справа аажыўленьне работы сельсаветаў камісіі.

Тыя, што атрымалі прэміі

Конкурсная камісія прысудзіла прэміі Задубскай ячэйцы Карыльскага раёну і Ямініцкай—Быхавскага раёну.

Што-ж ёсьць у іх работе такога, чаму могуць навучыцца іншыя ячэйкі? Задубская ячэйка у якой гаспадарчая работа займае першае і пачэснае месца, атрымала першую прэмію за тое, што змагла практычна знайсць спосабы ўзвысі асабістай зацікаўленасьці сваёй гаспадаркі з агульнымі задачкамі сацыялістычнага будаўніцтва. Гэта ўздыка выніліся ў арганізацыі сельска-гаспадарчага таварыства і шэрагу дадатковых вытворчых аб'яднаньняў, з уцягненьнем у іх большасьці беднаты, утворэньні машыннага таварыства і азначнай працы па коопэраваньню насельніцтва.

Апрача таго, ячэйка займалася пэўных дасяпэньняў у ажыўленьні савету і яго камісіі. Так, напрыклад, па ініцыятыве ячэйкі пленум сельсавету абгаварваў падрабязковы плян новых гаспадарчых пачынаньняў па вёсках сельсавету, культамісіі праводзіла масавы збор падпіскі на газэты і г. д.

Ямініцкая ячэйка, акрамя таго, што зважала паліцыяна работу камітэту і высунала з сваіх шэрагаў некалькі актывных грамадзкіх працвўніц а дачучат, сумела як належыць узяцца за мэаірацыю.

Комсамольцы з гэтай ячэйкі зьяўляюцца старшынэмі ў двух мэаірацыйных таварыствах. 10 комсамольскіх гаспадарак—актывныя удзельнікі ў мэаірацыйнай працы.

На першых звабаваных 30 дэспіцінах балота закладзены паваланы вучэцкі.

Гэта, бязумоўна, вялікае дасяпэньне ямініцкіх комсамольцаў. Так і другіх ячэйкам з усім оляньствам трэба вырашаць пытаньні паліяшэньня вёскавага жыцьця.

Камітэце аб шляхах да дасяпэньняў.

Конкурс асвятляўся. Трэба дзянер дэспіціна таго, каб абіом вояытам комсамольскай працы стаў справай не кампанейскай, а штодзёнай.

Паказала на толькі спэ дасяпэньні, але і шлях да перамогі—вось тая чарговая задачка, якая стаіць перад асьпэнымі комсамольскімі ячэйкамі.

Дзе мы кульгаем?

Але-ж было-б памылкова ня бачыць за гэтымі добрымі сакамі і шэрагу сла-ных старонак нашай работы, з якіх па-

вінны быць зроблены аднаведныя вынікі ў рабоце арганізацыі. К слабым старонакам, вылученым конкурсам, патрэбна аднесці неважкіе кожнасьць удзельнічаўшых у конкурсе ячэек з агульнага ліку ласкоўных ячэек аэруці (са 137 удзельнічала—23, альбо 16,8 проц), прысылка корэспандэнцыі аб драйнай рабоце некаторых ячэек, над загалоўкам „першая ад зада“, „на конкурс... з самагоннай п'янкай“ і „на мэртавай кропцы“. Гэта сьведчыць аб тым, што ішчэ значна частка ячэек практычна не паднікла да пытаньняў гаспадарчай работы і ня мае такога попыту, які мог-бы быць спарыстан арганізацыяй; што частка (праўда мала) ячэек стаіць на месцы, у сваёй рабоце ня іду ў погу з запатрабаваньнем нашчаго часу і жыцьця.

Із у першым, так і ў другім выпадку патрэбна практычная дапамога (а гэта і ёсьць канкрэтнае кіраўніцтва) ячэйкам знайсць практычную справу (напрыклад: рамонт школы, пажарная дружна) найбольш важную ў умовах работы ячэйкі, вакол якой яна працавала і ад вырашэньня малых пытаньняў паднімалася да вырашэньня больш складаных задач, патрабуючых і больш энэргіі і сіл.

Больш увагі, практычнай дапамогі слабым ячэйкам у іх рабоце, бачнае іх наводзэньне і г. д., дэспіць тое, што мы зможам вырашэць аьомыя ячэйкі па дэякам лепш працуючым, у прывтэнасьці па групе вояытам аномшых, а высьвятляючыю во пыту—больш увагі больш месца ўва ўсёй нашай рабоце, бо ён дае больш чым нашы аьажыкі, дэспіць тавы ў разьвіцці рацённаў партыі і саюзу.

А. Красоўскі.

ЛІТАРАТУРНАЯ СТАРОНКА

Ал. Жараў

Сьмейся, вецер!

Сьмейся, вецер! Расхвістаны-сьмейся!
Агітуй па дугох, хвастуй!
А паспробуй чырвопарэцкай
Гадані станць на пасту...

...Ты грывееш на лясках: равалюцыя!
Удзімаючы ў неба сьцягі...
Ну, а я—у падрыхаваных бутцах
Крочыў з ляскаў у лясар.

Паміж імі на нашых руках
Атрутна галазлазёнае зараза...
Ну, а ты аблімаў красую
Дя старог, кудлатата вячу.

Ты ўмеў, падчуляўшы ліху
Гінаць у шкло удар за ударам...
А я, прышмыгавшы тыфусам,
Валюся на брухных парках...

Ты хваробу нікуды ня дзеціш,
Калі ўвесь вадырух у ліхаманіцы...
І не вярніш:
У мане Юдэніч

Кудлай вясёлы у лясатцы!
Добра, вецер...
Гудай і сьмейся!

Ды малыш-песны пай, хвастуй...
Бо на спробы чырвопарэцкай
З віноўкай стаяць
На пасту!

Перакажы з расейскае мовы

Ю. Л.

М. Хведаровіч.

Досьвітак.

Бачу родныя узамыны,
Стройныя волаты лясой.
Яны нехта ўзгоры вышэй,
Беларускіх вясель.

А ў нізку пасялены дзевы,
Расхвістаны чароміхы веці.
Ходзіць, ходзіць вецер голы,
Забівае на траве.

Нагінаюцца над галавы,
У рогах чыстых волатэй.
І адскачкі шэпчаць словамі,
Лозы шчэ ла раі.

Хто я тут? І кім пасялены
Рэцкі галавы вясельнай?
Разьлівае ошмыны рэган,
Пя даўно маладо.

Не паруму, ні ўотрымоў
Дзіўных мару характа.
І чару і вярочны
Шаўкавістая трава.

Згінуў холад ночы шгалітай,
Песны працы ў сьне.
На траве прымытліва-чыотай,
Мой заўстаў чорны ошад.

Бр. Любоўскі.

За трактарам.

Гэй, мюся, конь оталівай
Ды гудай, гудай, маціно!
Дзень вясёлы і ладны,
Шчэца ўздымае аб вясне.

Шчэца ўздымае аб вясне,
Шчэца ўздымае аб вясне,
Шчэца ўздымае аб вясне,
Шчэца ўздымае аб вясне.

Ды гудай, гудай, маціно!
Патрымоў жыву блот,
Завірай там пасёны працы,
Дзе шуміць вясня чарот!

Юрка Лявонны

Біццам стала вярта на шырокім полі—
пры дароце ў шыду стромкія таполі.
Кі тых таполяў ветры в-за вургану,
напаўзалі а поўначы мокрый туман.
Ляпалі даўгімі пагражамі ранню,
але тых дрэва верылі ў сьвятаньне.
Абдыслы бязрожа а малайцом-таподем,
удзіхнулі разам аб чаканай волі.
Разьліслы на сьвету звонкія лісты:
«уставай, галавы, хто шчэ не вастаў!»
У бурзны гоман, у жыццёвы лёсат
барацьба ўлілася агняным усплёскам.
Скінулі прыгнеты, скінулі прыгнеты,—
заквітнела радасьць мілай Беларусі.
І таполі стромкія ў шаўкавістым сьне
шпалілі ашчыне аб не вясне.

Алё... Алё...

Н. Губарэвіч.

(Апавяданьне).

— Што?...
— Шэфы прыехалі, хадаю хутчэй!
— Чаго, братанію іх слухаць, ідзі
калі ахота...

— Дурань, сёньня, казаві радыё
будзе...
— Якое?...
— Ну ведаеш... казаві нам будзе...
толькі ня шэфы, а чорт ведама адкуль
і хто...

— Ну?...
— Папраўдэ...
— Сходзім...

Буча сьлях так выбіраючы адзін дру-
гога, памілі да хаты-чыталні... Там ужо
бабы, дзятчаты, хланцы, дзеці—ходарам
хадзілі. Ці ськога радыё загавора...

— Таварышы...—крыкнуў адзін шэф,
узавраўшыся на калоду.

— Праз паўгадзіны будзе чужы па-
радыё лекцыю па сельскай гаспадарцы з
Масквы...

— Ого!...
— Прашу, таварышы, слухаць уваж-
ліва, каб маглі аразумець; разьмяшчаю-
цца яны найлепей і слухайце...

— Ды ўжо-ж, дзень гатовы чакаць,
калі гэта праўда толькі была.

— Дык ці маніць жа вас будзе,
што вый...

— А хто вас ведае!
— Ну, добра, пагаворым пасля, а
цяпер ціха...

— Ат, чыту наводзіць... Якому га-
та дурню глоткі ня шкода крычаць з
Масквы... Удзімаючы нейкага вітраца,
каб галавы чытуць, усунуліся дзея Ана-
нас, выбіраючы аб вотаць лядуку.

— Вядома, што чытуць—падтры-
маў яго Андрос.

— Я казачы быў на японскай вай-
не, дык то-ж прысягаю бацьчы чыту
такую... Кітаец, адзін у будцы, як вар-
эт: бегав, бегав, а тамых выхаван паж
паўшарыма дм у глотку сабе, шчэ і у
конец наступав каб далей лее... А не
стужкі чырвоныя з нуха пачне цягаць...

Дык што-ж гэта праўда?
— Іно то хвароба яго ведае, як ду-
маць тут—рэзэжаў Агей каля прасла.

А то-ж во, трубку тут паставілі, а з
Масквы нехта ў яе крычаць будзе... Го-
та-ж дурню і то аразумела, што гэта
чытаў!

— А што яны ня змогуць залезці
сёды куды у ліпнік, у галаз, дык ка-
заві схавалішыся, а ты слухай як з
Масквы—оноў усунуліся Андрос...

— А праўда!... аднагалосна вгадзіліся
некаторыя ськося глянушы на густы
ліпнік каля читалні...

— Таварышы, ціха... слухайце, за-
раз пачне, вось праз паўхвілінку...

Радыё-прэмінік кашалянуў, зашчаба-
таў... і пашло...
— Алё, Алё!... слухайце, сталіцы
Камітэру... Алё, Алё...

Во чужы, у галоні...
Які галон, галаз, слухай-ка добра...
... Алё, слухайце, Алё...

— Ды добра, пачынай ужо, і так
ведаеш, што з галаз трэба слухаць...
Але, пачынаю... пайшоў, і пайшоў...

Грамада стаяла паўтоў і ськося толь-
кі паглядвала...
— Базаў, казаў, доўга, пакуль ня ах-
рпі і ўрэшце сказаў ткі: канчаю...

— Як хочаць—парайлі некаторыя...
Ініцыя сідэал і толькі лядкі сматалі,
нібы хіцелі выснактаць самы сёне толь-
кі што чутата.

— Ну, што, таварышы, паварымі?...
— запытаўся шэф.

— Ат, маленкіх папалі, ці што?...
з галыні кожны можа крычаць...—не
паддаюцца дзея Андрос...

— Дык вы-ж паглядзеце, пашукайце,
калі ня верыце...
Ідзе хто-небудзь пашукайце...
хутчэй...

Андрос, што больш усіх сумяваўся,
падцягнуў поас і пачоўся ўпоўна...

Некаторыя падзілі рогат, а іншыя на-
пружана сачылі за вынікамі. Хвілін праз
двацца Андрос выдурас з галаз...Толь-
кі лоб мокры быў...

— Звыліну?!—смяяліся хланцы...
Андрос выдурас толькі.

— Ну, во, бачыце таварышы, нікога
няма... А лідэр будзе пець хор, гэты
ўжо ў ліпнік не сьхавалца, а калі і ця-
пер шчэ ня верыце, дык ідзе чалавек
колка дм прысягае ў ліпніку, а мо'
на ваша шчэсць і прысочыце...

— Ах, каб мая галава ні даждала!
крыкнуў адважліва Андрос,—пайдзі зноў,
брана ня выкруціцца!

Адважліва загнаў у ліпнік.
— Во як... А ніколі ж ня чуваці
нічо такіх сьпелні...

У заміраючых выхах скопчылася апош-
няя песня. Усе як хто стаў так і за-
сталася, рышчылішы рот...

Зацінуў... выдурас Андрос—браўся
праз галаз, толькі шапка ледзь трыма-
лася на макушцы... Выдурас... Абсер ру-
каваі расхвітаным твар і... ня ведаў
што сказаць.

Вось за тым...

Я ў прыве жыцця чынер
Акунуўся ў вясёлыя песьні
Вось затым так хочацца мне
У душы сваёй радасьць песьні...

Вось затым мне хочацца так
Надзіліцца з вясёлым раньнем
Свае думкі пясне расказаць
І абліць залатом сьвітнаньне.

І чынер так хочацца мне
Праімчацца над возерам сінім
Сваёй радасьцю доўга звывіць
Над вясня-застылай дэлівай.

І чынер зажадаўся мне
Гаворыць аб злінянім борам
Эх, вы сёны, сёсны мае...
Абіну вашых петах ўзгоры...

Вось затым я чынер хачу
Сваю радасьць далёка песьці,
І ў сінюю даль маю
Рассыпаць залатыя песьні...

Ал. Розна.

НОВЫЯ КНІГІ.

Атрыманы ў рэдакцыю на рэцэнзыю новыя кнігі выда-
вецтва ЦК УселисМ «Молодая Гвардия».

Кнігі маюцца ў продажы ў Беларусіям Адазьянам «ГІЗ»
Р.С.Ф.С.Р і ва усіх расійскіх аддзелах кніжных мага-
зынаў Белдзяржвыдавочтва.

М. ЧАПЛІН. Год работы в новой позе (Доказ ЦК ВЛКСМ)—стр. 64, п. 25 к.
М. ЕРГОВ. Об участии ВЛКСМ в подьеме сельского хозяйства и кооперировании
деревни—стр. 48, п. 25 к.

НИКИТИН А. Военно-шафская і спортработа (Работа городской молодежи ВЛКСМ)—
стр. 29, п. 15 к.

ГРИШИН Зм. О работе среди сезонной молодежи—113 стр., п. 55 к.
ЭМИЛЬ ЗОЛА Карьера Ругонов (Роман)—стр. 302, цена 1 р. 50 к.
СБОРНИК Деревенский пионер о работе летом—стр. 36, цена 25 к.

ФАЛЬБ М. и ИВАНОВ. Пионер-площадка массовая и оздоровит. стр. 30, п. 15 к.
НАРИНСКИЙ В. Необычайные приключения Джимса—стр. 11, цена 25 к.,
ВИРИНС Б. Звездная книжка—стр. 10, цена 35 к.

ВЕРНИНС Б. Пионеры за рубежом—стр. 108, цена 45 к.
ЮРЦЕВ Б. Пионерская жизнь газета (материал для постановки) стр. 150, п. 80 к.
ФАБРИЧНЫЙ Андрей. Как боролись английские рабочие—стр. 48, п. 30 к.

Мы гатовы!

Ліст з падшэфнага лініора імя «Парыскай Комуны».

Ранінае радыё прысцава весткі аб
разрыве з Англіяй. Паведамленьне ТАСС—
на старонках «Ліпнічэўкі» карабля.

У 11 гадзі—валікі збор. Каманда
на верхняй палубе. На ліпніцы «Парыс-
кай Комуны»—Камандуючы Балтфлэту і
РВС, Аглія—і кароткі мітынг. Тлумачаць
значэньне моманту. 20 хвілін і сыгна-
лае знаць, што РВС з карабля адбыў.

У 14 гадзі зноў валікі збор. Неба за-
дагваецца хмарамі. Парысты вецер. Але
на верхняй палубе да 800 чалавек. Ко-
ратка тлумачаць камісар сутнасць па-
даеі. Заклікае да гатовасці і цвёр-
дасці. Вытрымка, нучоба—заклад пера-
могі. Тое-ж гаворыць і камандзір. На
але папоў дождж—але каманда ловіць
кожнае слова камандзіра. Заканчаны
словы прамоў сустрэкаюцца гоман воп-
лескаў і «ура».

Заканчэньне—у рэзолюцыі. Вось
ліна:

«Заслухаўшы даклад камісара
карабля тав. Настасевіча аб разры-
ве гандлёвых зносін з Англіяй—
агульна-карабэльны сход асабовага
скалада лініора «Парыскае Комуна»
адказвае на вызаў ангельскіх імпа-
рыялістыч свабой поўнай баявой га-
тоўнасцю».

Падтрымоўваючы і адабраючы
міруную палітыку Савецкага ўраду,
мы ні на адну хвіліну ня спускаем
зоркага вока з кругавіду. Урас-
пях нао не застануць,—замыша-
чельства ў нашых шэрагах ня зной-

дзецца. Савецкі Саюз—гэта 10 год
бурнага росту сацыялістычнай буд-
доўі, сусветнай пралетарскай рэ-
валюцыі. І аднавіць 1918 год—з
усімі яго блёнадамі, інтэрвенцыямі і
крыжовым паходам—ангельскім
цывільдалобым ня ўдасца.

Упэўнены ў правас свабой рэво-
люцыйнай справы, упэўнены ў вя-
лікую творчасць і сілу працоўных
ўсяго Савецкага Саюзу, упэўнены ў
сваю баявую цвёрдасць і здоль-
насць мы ня сумніваемся і ў такім
жа цвёрдым падтрыманьні Савец-
кай краіны, з боку сусветнага про-
летарыату і ў асабіласці ангель-
скага.

Прэч вайну—наш лёзунг, але на-
лі нам не навіжаць—мы гатовы!
«Парыскае Комуна»—памітае гэ-
роўш камунараў. Чырвоны вымпел
будзе разьвівацца на мацэ—пака-
зваючы нашу баяздольнасць і гатоў-
насць, працоўным ўсяго Савецкага
Саюзу і нашаму рабоча-сялянскаму
ўраду».

«Надзяло нас надор'е—але ангельцы
няе не абшугаюць—выкрасе за наліна-
цыі»—смылюцца чырвонафлэты раско-
лачыся з мітынгу пад гукі духавога
оркестру.

Лічор «Парыскае Комуна» зорка со-
чыць за кругавідамі!
Мы павярда стаім на варці!
Я. М.

Цытата з Крамля.

Васіль Каваль

ПАД РЫТМЫ ДЫ ГРОХАТ...

(На экскурсыі газэты «Чырвоная Зьмена»)

Далі шырокія

Рытмична ды шырока бжыць пара-
воз, грывіхав ды стужав...
— Тррах-тах-тах!

Мінулі ўжо беларускія саломенны,
бурна-зіленыя вёскі, хутары, палі зару-
нелы схаваліся па вадзе, нізіны ды ўзгоркі
жэўтыя, балоты, рэчкі павіліліся і
перарэзалі палі. Таі ды хвойныя сьля-
нацы. Мы даўно пераскхалі мажу, пача-
лесь Расае—шырокая, як далі...

А паравоз гудзіць, правяды музыку
вясёлу завожыць аб тым, што вось ху-
да наша іжыньне прывядзе ў азіякі го-
рад, дзе многа было вялікіх падзей рэво-
люцыі

У нагонне аяскасьня, гармідар.
Гаворыць ды сьлях.

«А, Лявоніха, Лявоніха мам!»—ці-
нуць галасы хланцоў, а дзевочы, тонкі
надхалілі:

«Ганю, ганю а ў ваконца...
З-а-эй, проці асанага о-онца.
— А-а-эй!..

А ў тымліні далі ўжо чутно, як
равуць гудкі з чорных труб, што сотні
абалат відны; петым віданца ў вочы
будыны фабрык, заводу. Тут няма зеле-
ні-жалеза, стукат, дым і туман.

У расхвітаным вагона высуну-
ліся галавы экскурсантаў, дружна пада-
пілі беларуску:

«Ах неку мы сьлілі...»
Ленінград, сталіцы...

З вышні ісаніёўскага сабору

14-га мая.
Вось аграмадны ісаніёўскі сабор, а
таўнчэзныі наіруровныі калёнамі-ску-
памі.

Падмаеся з праважатым па азіліс-
тых лэсьвіцах, праз цёмныя кануркі на

самы верх. Ногі патрабня падмаць высо-
ка і моцна трымацца рукамі за жалезныя
абалат пруты. Пачынае з няпрывычкі
кружыцца галава. Халы на самы верх
25—30 хвілін, вельмі душна, а ўжо на
самай вышцы рантам у твар кідаюцца па-
рымамі вільготны вецер, дзе холад...

Як нагледзіш уніз, адчыняецца перад
вачына шырокі кругавіда на ўвесь го-
рад, які ляжыць у катлавіна, паабалат,
на кружылаце—сіняя паласа узгоркаў...

Горад расхвітаным—проста, па усіх па-
трамках, бо парк, пачынаючы з Пятра і
стараліся падаць яму прыгожасці—і
ціхот палягае людзей тут, пакуль ня бало-
цістым месцы ўзнік азіякі горад.

Увёс—горад гудзіць, стужав...
Парысты вецер жорстка амутовае
твар. Людзі, аўтобусы, адоўца зусім ма-
ленкімі; будыны каадратныя. І першае
кідаецца ў вочы азіянытвая Нава ў
гранітных берагох, петым яна пятавца
да Фінскага заліва, а там—чорная па-
лоска—Кранітат.

Абшар гораду блз прыгараду 97 кі-
лёметраў (91 вярста); насельніцтва ў
23 годзе налічалася 722 тысячы...

Асыярожна, аморанцы, спускаеся
па тых-жа візаватых лэсьвіцах уніз.

Такі грукат, што няпрывычнаму ато-
ковану чалавеку ража ашым, пачынае
балець галава...

Петрапаўлаўская крэпасць

На Васілёўскім востраве, на беразе
Нявы—Крэпасць-вал.

Яшчэ ў 1742 годзе была пабудавана
перш вясняная крэпасць—так-жа рукамі
прыгонных, петым пабудавалі каменныя
сьценны. Чужаземны архітэктар будавуў
крэпасць 34 гады. «Калі паглядзець
на яе зверху,—кажа наш праважаты,—

будзе няправільны шасцікутнік». Зараз-
жа ў глыб відучы, пятроўскі варты.
Наабалат казэматы...

«У Петрапаўлаўскай крэпасці—га-
ворыцца праважаты,—як у адоўтры адбі-
ваецца рэвалюцыйны барацьба. Тут сід-
дзелі: Радзішчэў, петрашэўцы, першамар-
таўцы...

Варты, праз якія вялі праступніцаў!
Направа Петрапаўлаўскі сабор, дзе
адвадхаліцца грабніцы усіх цароў, уся га-
та раскоша абаграна кроўш, забойст-
вамі...

Некалькі басыцінаў; галоўны в і...
Трубецкой, дзе сіддзелі ўсе галоўныя п-
літычныя «праступнікі».

Цалыя жахі апавідае нам праважаты...
Вось у адным з павазў курсітка
Ветрана кончыла жыцьцё самагубства
(абліла сабе газав і падпаліла), ая мошны
пералесці жорсткага ражыну.

Ці ў адну а камэр не праходзіла
сонца і сьвету, нават неба кахалася на
убачышы...

Ні адзін з крэпасці ня бачыў візкі
сьвету, ня выходзіў жывы; калі прыво-
дзілі туды «праступнікі», які ішоў су-
проць самаўдэтва, значыць яму была
поўная сьмерць у гэтых сьценях і не
вісёлі. Толькі ў перыод рэвалюцыі вялікі
актуаль усе. Такія, як вядомы рэвалюцый-
ніер і вучоны Мароў, прасідэўшы
там 30 год, і зараз жыве.

Так на працягу некалькіх стагодзь-
даў гітны сядоны захоўвалі ўсіх тых,
што моў вольную думку.

Так было...
А зараз няма...

Гэта праўдзівае аўстра барацьбы леп-
шых людзей-сьмію сваёй эпохі—на пры-
гожую будучыню...

А. БАРАНЬНІКАУ.
А. КУРЦІН.